

z p r á v y

Ministerstva financí České republiky pro finanční orgány okresních úřadů a obcí

Ročník: 1997

Číslo: 5

V Praze dne 25. července 1997

OBSAH:

1. Nalezená a opuštěná vozidla z hlediska předpisů o prozatímní správě majetku státu
čj.: 221/39 191/1997 - ref. Dr. Vilhelmová str. 3
2. Doplňující informace k metodice financování místních rozpočtů na rok 1997
- vyúčtování dotací na ústavy sociální péče a na domovy důchodců
ref. J. Pejchalová str. 6
3. Vracení vymoženého výživného
čj.: 373/17 843/1997 - ref. ing. Petrová str. 7
4. Pokyn č. 5/97
přetištěno z Finančního zpravodaje č. 5/97 str. 8
5. Pokyn č. 6/97
přetištěno z Finančního zpravodaje č. 5/97 str. 10
6. Pokyn č. 7/97
zatřídění příspěvků v souvislosti s živelní pohromou str. 12
7. Dotace na investice ze státního rozpočtu pro rozpočtové a příspěvkové organizace
čj.: 127/51 180/1997 - ref. ing. R. Kotrba, ing. Eminger, ing. Prokůpková str. 13
8. Postup při vracení prostředků za nesprávně vyplacené dávky.
čj.: 373/27 590/1997 - ref. Ing. Petrová str. 15

9. Zařazení výdajů vzniklých okresním úřadům v souvislosti se studiem jejich zaměstnanců, pokud podle platné právní úpravy přicházejí v úvahu jako výdaje hrazené z rozpočtu OkÚ

čj.: I/s-MS-805/1997 - ref. ing. Šlajsová - CSÚ MV ČR str. 21

10. Ocenění ostatní plochy - staveniště

čj.: 162/7 676/83/97 - ref. ing. Rejfek, CSc. str. 21

11. Oprava

k čj.: 283/63 136/1996 - ref. ing. R. Kotrba str. 22

1. Nalezená a opuštěná vozidla z hlediska předpisů o prozatímní správě majetku státu
 čj.: 221/39 191/1997 - ref. Dr. Vilhelmová

Ministerstvu financí ČR byly v posledních letech zvýšenou měrou adresovány dotazy různých zainteresovaných subjektů, zejména z řad prozatímních správců postupujících podle § 761 odst. 1 obch. zák. ve spojení s § 65 odst. 3 hosp. zák. a vyhláškou FMF č. 61/1986 Sb., o prozatímní správě národního majetku, v platném znění, vážící se k výše uvedené problematice. Závěry, k nimž ministerstvo na základě shromážděných poznatků z praxe, s využitím dosavadních stanovisek dalších dotčených orgánů a při respektování platné právní úpravy, která v zásadních momentech nedoznala prozatím změny, posléze dospělo, se rozhodujícím způsobem neliší od doposud uplatňované metodiky. Při určitém zobecnění lze nejčastěji frekventované případy nejasností komentovat následovně.

1. Vzhledem k nezbytnému respektování vlastnických práv k věcem bude nadále třeba jednotlivé situace posuzovat **individuálně**. Zastáváme nicméně názor, že u většiny zjištěných vozidel jde svojí podstatou o **nálezy**, které učiní fyzická osoba, ale i orgán státu či obce (např. policie) svými pracovníky při plnění svých úkolů, a pro které plně platí postup dle § 135 odst. 1 obč. zák. ve spojení s § 13 zák. č. 102/1992 Sb. Nic nebrání obecnímu úřadu, který nález přijme, aby sám anebo ve spolupráci s jinými orgány (např. Policie ČR) iniciativně podnikl kroky ke zjištění vlastníka vozidla resp. ho vyzval k jeho termínovanému vyzvednutí. **Zákonná jednorozční lhůta**, jejíž marné uplynutí má za následek připadnutí věci do vlastnictví státu, **však začíná běžet již okamžikem odevzdání nalezeného vozidla obecnímu úřadu**. Z toho důvodu je také třeba, aby vozidlo bylo obecnímu úřadu odevzdáno alespoň protokolárně, i když fakticky bude uloženo (již na náklady obce) jinde. **A dokud nebude vozidlo obecnímu úřadu odevzdáno (viz výše), nelze na straně obecního úřadu (obce) dovozovat vznik povinností spojených s přijetím a úschovou nalezených věcí**. Tím ovšem samozřejmě není vyloučen vznik těchto povinností v případech, kdy nález učiní obecní úřad (obec) sám.
2. Pokud jde o aplikaci **§ 135 odst. 1 obč. zák. ve spojení s § 13 zák. č. 102/1992 Sb. na území hlavního města Prahy**, ztotožňujeme se se závěrem legislativního a právního odboru Magistrátu hl. m. Prahy, že ve smyslu zákona o hl. m. Praze **zde plní funkci obecního úřadu Magistrát hl. m. Prahy. Přenést tuto působnost na městské části** (resp. obvodní a místní úřady) **lze jen Statutem hl. m. Prahy**. V tomto směru nemá Ministerstvo financí ČR založenu žádnou působnost a je pouze na hlavním městě Praze resp. iniciativě Magistrátu, zda z důvodu účelnosti podnikne k případným změnám potřebné normativní kroky.
3. Marným uplynutím jednorozční lhůty případně nalezené vozidlo dle § 135 odst. 1 do vlastnictví státu. Obecní úřad je povinen předat věc **bez zbytečného odkladu** (s ohledem na minimalizaci dalších případných výdajů obce) místně příslušnému okresnímu úřadu (v Brně, Ostravě a Plzni magistrátům těchto měst, v Praze místně příslušnému Obvodnímu úřadu městské části Praha 1 - 10 popř. Místnímu úřadu městské části Praha 11 - 15), který vykonává pro svůj územní obvod prozatímní správu majetku státu. V zájmu řádné dokumentace daného postupu a jeho zákonnosti **je okresní úřad oprávněn a povinen trvat nejen na fyzickém, ale i protokolárním předání vozidla, včetně písemného prohlášení (potvrzení) obecního úřadu o splnění podmínek stanovených zákonem pro připadnutí věci do vlastnictví státu**.

4. **Počínaje okamžikem převzetí vozidla** po dobu trvání jeho prozatímní správy až do konečného naložení s ním **přebírá prozatímní správce také odpovědnost za případné náklady spojené s uskladněním vozidla**. Není vyloučeno, aby pro tuto přechodnou dobu využil způsobu uskladnění, které předtím používal obecní úřad, **nelze však vůči němu resp. státu uplatňovat právo na náhradu jakýchkoli nákladů spojených s vozidlem za toto předchozí období**. Je proto v zájmu provozovatelů parkovišť a odstavných ploch, aby si včas sjednali podmínky uskladnění vozidel s tím subjektem, který v dané fázi související náklady ze zákona nese. A je v zájmu obcí, ale i následně prozatímních správců, aby si pro plnění výše uvedených úkolů vytvořili takové technické zázemí, které by náklady s tím spojené minimalizovalo.
5. Výše uvedený postup **platný pro nalezená vozidla bude nutno ve většině případů aplikovat** ve smyslu § 135 odst. 3 obč. zák. **i na tzv. „opuštěná“ vozidla, a to pro nedostatek důkazů o takovém jednání původního vlastníka, ze kterých by bylo možno na platné opuštění (§ 34 a násl. obč. zák.) vozidla (s okamžitým nástupem právních následků případnutí věci do vlastnictví státu) důvodně usuzovat**. Pokud z okolností konkrétního jednání vlastníka vozidla anebo jiných skutečností bude možné výjimečně platný právní úkon opuštění věci dovodit, **je ve výlučné pravomoci prozatímního správce** (pomineme-li sporné případy vyžadující ve veřejném zájmu určení vlastníka soudní cestou), **aby** - zpravidla na základě odůvodněného a doloženého podnětu jiných subjektů a po pečlivém zhodnocení zjištěných okolností a skutečností - **takový závěr učinil anebo odmítl**. Protiváhou této pravomoci je odpovědnost státu za případnou škodu způsobenou skutečnému vlastníku věci, pokud by se v konkrétním případě prokázal nesprávný úřední postup prozatímního správce.
6. V praxi může jít např. o případy vozidel, která jsou (resp. jejich neznámí vlastníci či držitelé) **dlouhodobě** a s negativním výsledkem v šetření příslušných orgánů (Policie ČR). Zastáváme ovšem názor, že uvedené orgány by měly primárně využít jednak případné zákonné prostředky a postupy, pokud jim umožňují individuálním opatřením či rozhodnutím zasáhnout do vlastnických práv k věci (např. § 81 tr. řádu), a dále - podle okolností a nemařilo-li by to vedené vyšetřování - **důsledněji využívat postupu platného pro nálezy** (viz výše, zejm. pokud jde o splnění zákonných předpokladů pro započetí běhu jednorocní lhůty). V té souvislosti je nutno opět připomenout, že **prozatímní správce nese případné náklady spojené např. s uskladněním vozidla teprve od okamžiku, kdy se na základě svého závěru, že jde o věc opuštěnou, která připadla do vlastnictví státu, prozatímní správy vozidla ujme**.
7. **Pokud prozatímní správce** v konkrétním případě **neshledá dostatek zákonných předpokladů** pro to, aby se prozatímní správy vozidla ujal, **je oprávněn (viz výše) a povinen odkázat autora podnětu na postup platný pro nálezy** resp. (zjistí-li vozidlo za takových okolností při své činnosti) splní povinnost nálezce sám.
8. **Vozidla** zanechaná na státním území České republiky v prostoru mezi státní hranicí a celníci, popř. ve stanoveném celním pásmu, **s nimiž není oprávněn a povinen naložit celní orgán** (ať už z titulu prozatímní správy, anebo na základě dalších titulů plynoucích z celního zákona), **je nutno podle okolností hodnotit zpravidla jako nálezy**. Nalezené věci je podle § 13 odst. 1 zákona č. 102/1992 Sb. příslušný od nálezce (jímž zde může být i **celní úřad**) přijmout kterýkoli obecní úřad. Následuje standardní postup podle § 135 odst. 1 obč. zák. Pokud z okolností konkrétního jednání vlastníka věci bude možno usuzovat na platný právní úkon opuštění věci (viz výše), může celní úřad o případu informovat (s uvedením všech skutečností a s poskytnutím podkladů, umožňujících učinit závěr o platném opuštění) místně

příslušný okresní úřad, který posoudí, zda v daném případě lze věc důvodně považovat za opuštěnou a tím připadající do vlastnictví státu. **Stanovisko okresního úřadu je pro tyto účely opět rozhodující, neboť deklaruje změnu majetkoprávních poměrů dotčené věci.** V kladném případě okresní úřad vyzve celní úřad k protokolárnímu a faktickému předání věci a následně s ní naloží podle vyhl. č. 61/1986 Sb. V opačném případě svůj negativní závěr celnímu úřadu **neprodleně** sdělí a vyzve jej k postupu platnému pro nálezy (viz výše). Z uvedeného je zřejmé, že **mezi celním úřadem a okresním úřadem v žádném případě nedochází k „převodu“ opuštěných vozidel do prozatímní správy okresního úřadu.** Podle okolností mohou být pouze splněny podmínky pro vznik prozatímní správy buď na straně celních orgánů, anebo na straně okresního úřadu. Jinak je na případy takových věcí nutno pohlížet zásadně jako na nálezy, což ve smyslu § 135 odst. 3 platí přiměřeně i pro „opuštěné“ věci, u nichž nelze závěr o platném opuštění bezpečně učinit.

9. Jestliže by se měl okresní úřad (anebo prozatímní správce vykonávající prozatímní správu v přenesené působnosti - viz výše) ujmout prozatímní správu vozidla, u kterého by bylo možno podle okolností předpokládat, že nakládání s ním **je nebo může být dotčeno celními předpisy a může být tedy založena působnost celních orgánů** ať už z důvodů prozatímní správy anebo z jiných důvodů upravených celním zákonem, **vyžádá si okresní úřad od příslušného celního orgánu stanovisko**, na jehož podkladě mu vozidlo buď předá za účelem dalších opatření, anebo pokračuje ve výkonu prozatímní správy ve své působnosti.
10. Z hlediska nakládání s nalezenými resp. opuštěnými vozidly nelze pominout **dopady zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích**, který upravuje mimo jiné i práva a povinnosti vlastníků pozemních komunikací a jejich uživatelů a nabytí z větší části účinnosti 1. dubna 1997. Konkrétně jde o jeho § 19, který v odstavci 2 písm. g) **definuje vraky** (autovraky), **zakazuje je odstavovat na dálnicích, silnicích a místních komunikacích**, a v odstavci 3 a 4 pak **upravuje postup vlastníků komunikace při nakládání s nimi**. Z uvedených ustanovení vyplývají jednoznačně pro vlastníky komunikací zcela **konkrétní povinnosti, kterých se tito nemohou zprostit vydáváním vraků za nálezy anebo za věci opuštěné a přenášet tak náklady spojené s jejich odstraněním a likvidací na stát**. Prozatímní správce, pokud takové **obcházení zákona** při své činnosti zjistí, je oprávněn konstatovat nedostatek obecných zákonných podmínek pro připadnutí věci do vlastnictví státu podle § 135 odst. 1 resp. odst. 3 obč. zák. a **oznámí neplnění povinností vlastníka komunikace orgánu státního dozoru** (§ 41 zák.). Zastáváme názor, že nakládání s vraky je citovaným zákonem upraveno zcela speciálně a že tato úprava proto vylučuje použití obecné právní úpravy. Výše uvedené samozřejmě platí za podmínky, že vrak byl zjištěn jako odstavený na dálnici, silnici nebo místní komunikaci.
11. Obdobně nelze v konkrétních případech vyloučit možnost kvalifikace vozidla (vzhledem k jeho stavu) jako **odpadu**, pokud nejde o vrak na komunikaci (viz výše) a splňuje zákonné znaky odpadu dle definice obsažené v zákoně č. 238/1991 Sb., o odpadech, resp. jej lze zařadit do příslušné kategorie odpadů. **Primárně se zde uplatní povinnosti původce odpadu resp. obce** z hlediska její samostatné působnosti na úseku m.j. i čistoty obce dle zákona o obcích.
12. Případné **nároky nálezců na nálezný a náhradu nutných výdajů** (§ 135 odst. 2 obč. zák.) **nelze** podle našeho názoru **uplatňovat vůči státu**, a to i pokud nalezená věc nakonec do vlastnictví státu připadne. Jednak sama dikce zákona pro tento závěr neskýtá oporu, jednak vyhláška č. 61/1986 Sb. v § 7 odst. 1 výslovně stanoví, že závazky bývalého vlastníka věci nepřecházejí na stát, pokud tento nebo zvláštní předpis nestanoví jinak. Vyhláška ohledně nálezného či náhrady nutných výdajů pro nálezcce žádná speciální ustanovení neobsahuje a

v případě „zvláštního předpisu“ odkazuje taxativně na § 470 a 472 obč. zák. **Za povinný subjekt ve výše uvedeném směru není na místě považovat ani obec**, která pouze svým orgánem (obecní úřad) plní v souladu se zákonem funkci příjemce nalezené věci od nálezce a na své náklady věc po stanovenou dobu drží v úschově. **Jedinou osobou, vůči které by mohl nálezce své nároky uplatňovat, je vlastník věci**, pokud je znám anebo se v zákonné lhůtě přihlásí a nalezená věc mu bude vydána.

Na základě výše uvedených souvislostí lze konstatovat, že problémy v současné době nepůsobí ani tak nedostatek speciální právní úpravy, jako spíše neprovázanost a zdlouhavost opatření prováděných subjekty zúčastněnými na celém procesu, což ve svém důsledku vede k nárůstu nákladů na straně obcí i státu.

2. Doplnující informace k metodice financování místních rozpočtů na rok 1997 - vyúčtování dotací na ústavy sociální péče a na domovy důchodců

ref. J. Pejchalová

Neinvestiční dotace ze státního rozpočtu na ústavy sociální péče a domovy důchodců stanovené zák. č. 315/1996 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 1997 podléhají nově finančnímu vypořádání. Vzhledem k četným dotazům, jaký konkrétní přístup bude při finančním vypořádání těchto dotací uplatněn, sdělujeme:

Předmětem finančního vypořádání bude údaj o počtu míst k 31.12. sledovaného roku tzn. k 31.12.1997, který MF ČR převezme z „Ročního výkazu o zařízeních sociální péče za rok 1997“ (Soc (MPSV) V1 - 01).

Podle zmíněného výkazu je počet míst (tzv. kapacita ústavu) uveden bez lůžkových improvizací, nouzových lůžek a bez lůžek v „izolaci“; do počtu míst se počítají také místa s týdenními a denními pobyty. Skutečný počet míst **nemusí** být vždy totožný s počtem skutečně obsazených míst. Na počet míst **nemá** rovněž vliv přechodné uzavření zařízení nebo jeho části, pobyt obyvatele (svěřence) mimo zařízení z důvodů léčení nebo dovolené apod.

Pokud bude počet míst nižší, než na jaký byla poskytnuta dotace, bude přebytečná částka dotace vrácena do státního rozpočtu. V opačném případě **může** být při finančním vypořádání poskytnuto dorovnání dotace za předpokladu, že zřizovatel bude schopen rozdíl věcně zdůvodnit a doložit.

3. Vracení vymoženého výživného

č.j.: 373/17 843/1997 - ref. ing. Petrová

Poskytnutí dávky „příspěvku na výživu dítěte“ nebo „příspěvku na úhradu potřeb dítěte“ a „výživné na dítě“ jsou rozdílné věci. Výše uvedené dva příspěvky jsou dávky, které jsou poskytovány z prostředků státního rozpočtu dle dvou různých zákonných norem. Naproti tomu výživné na dítě je povinnost stanovená soudním rozhodnutím osobě povinné výživou dítěte, vyjadřuje výši finanční spoluúčasti povinné osoby na úhradě potřeb dítěte. Dávky poskytuje dítěti okresní úřad jako nevratný výdaj. Proto následně v případě poskytnutí obou dávek vymáhá výživné od osob povinných výživou, přičemž toto vymožené výživné přijímá okresní úřad na svůj účet.

S přijatým vymoženým výživným naloží okresní úřad následovně:

- 1) - až do výše poskytnuté dávky (příspěvku) je vráceno do státního rozpočtu,
- 2) - v případě, že vymožené výživné je vyšší než poskytnutá dávka, je rozdíl zaslán dítěti,
- 3) - v případě, že vymožené výživné bylo povinnou osobou zasláno na účet okresního úřadu navíc, např. výživné je povinnou osobou zapláceno i v případech, kdy již výživné dítěti nenáleží, vrátí je okresní úřad povinné osobě v plné výši zpět.

Pokud jde o rozpočtové zařazení výše uváděných příjmů a výdajů, platí:

1) podle zákona č. 482/1991 Sb., o sociální potřebnosti, ve znění pozdějších předpisů, se z prostředků účelově vázané dotace státního rozpočtu do územních orgánů (UZ 72) poskytuje sociálně potřebnému dítěti příspěvek na výživu dítěte. Podle nové rozpočtové skladby se poskytnutí tohoto příspěvku zařadí na výdajovou položku 5410 - Sociální dávky na § 4179 - Dávky sociální pomoci j.n.,

2) podle zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů je poskytován dítěti v pěstounské péči příspěvek na úhradu potřeb dítěte. Tento příspěvek je hrazen ze státního rozpočtu, z prostředků na dávky státní sociální podpory z čerpacího účtu ČNB s předčíslem 86-. Tento výdaj neprochází hospodařením okresního úřadu, je to tzv. státní výdaj ústředně spravovaný. Rozpočtově je zařazen na výdajovou položku 5410 - Sociální dávky na § 4136 - Dávky pěstounské péče,

3) při poskytnutí některé z výše uvedených dávek vymáhá okresní úřad následně od osob povinných výživou k těmto dětem zpět výživné. Výživné od osob povinných výživou k dítěti vymáhá na okresním úřadě orgán péče o dítě, a to za obě dvě dávky. Vymožené výživné přijme okresní úřad na svůj účet a rozpočtově zařadí na příjmovou položku 2323 - Ostatní přijaté náhrady na § 4329 - Sociální péče a pomoc dětem a mládeži j.n. Odvod vymoženého výživného do státního rozpočtu, nebo zaslání části výživného dítěti, nebo zaslání výživného zpět povinné osobě se účtuje mínusem na této položce, provádí se okamžitě (měsíčně), tak jak je okresní (magistrátní) úřad od povinných osob vyzulován.

Pro vracení výživného se uplatní tento postup:

Okresní úřad vrací výživné zpět do státního rozpočtu na účet státního rozpočtu č. 772-5921-001/0710, variabilní symbol 9 (na odbor 20 Ministerstva financí „avizo“ s uvedením důvodu platby, např. „vrácené výživné“).

Vymožené výživné se vrací okamžitě (jednou za měsíc) tak jak naběhne na příjmový účet okresního úřadu. V případě, že příjem vráceného výživného naběhne na účet okresního úřadu koncem prosince a okresní úřad již nestačí tyto prostředky do konce rozpočtového roku odvést do státního rozpočtu, nebo je vrátit dítěti, případně osobě povinné výživou (tudíž tento příjem spadne do výsledků hospodaření okresního úřadu), je vrácení těchto prostředků řešeno při finančním vypořádání za příslušný rozpočtový rok. Jinak řečeno při finančním vypořádání se musí zajistit, aby tyto částky byly uhrazeny ještě z prostředků toho rozpočtového roku, ve kterém byl realizován příjem. Proto v podkladech a tabulkách k finančnímu vypořádání je určeno, kde bude tato potřeba zachycena. Konkrétní postup je stanoven v pokynech MF pro vypořádání finančních vztahů okresů se státním rozpočtem pro příslušný rozpočtový rok.

Závěrem znovu **upozorňujeme**, že tento materiál upravuje náš předcházející výklad k problematice vrácení výživného, zaslaný na sociální referáty okresních úřadů spisem ministerstva financí čj. 373/4110/1997 začátkem ledna 1997.

4. Pokyn č. 5/97

přetištěno z Finančního zpravodaje č. 5/97

Pokyn č. 5/97 k použití některých ustanovení Opatření o rozpočtové skladbě, vydaného pod č.j. MF ČR 111/27 947/1996 (dále jen „opatření“)

Referent: ing. Kinšt, tel. 2454 3204

Č.j. 111/40 867/1997

K použití některých ustanovení opatření, především ke sjednocení výkladu v některých otázkách posuzování investičních a neinvestičních výdajů a používání jednotlivých položek investičních výdajů, se vydává tento pokyn:

Rozpočtová skladba považuje za investiční výdaje veškeré platby za pořízení investičního majetku včetně jeho technického zhodnocení pro činnost organizace a zařazuje je do seskupení položek 61. Při klasifikaci investičního majetku vychází především z platné účtové osnovy a postupů účtování pro rozpočtové a příspěvkové organizace a obce a v zásadě i ze zákona o daních z příjmů, především pokud jde o pořizovací cenu nad 20 tis. Kč za jednotlivý kus u hmotného investičního majetku (movité věci, popř. souboru movitých věcí), resp. 40 tis.

v jednotlivém případě u nehmotného investičního majetku, a to v případě splnění i druhé podmínky pro evidenci tohoto majetku v investičním majetku, tj. s dobou použitelnosti delší než jeden rok v účetní jednotce.

Je několik případů, kdy podle účetních předpisů příslušný výdaj vstupuje do pořízení hmotných investic, ale podle rozpočtové skladby má povahu neinvestičního výdaje. Jedná se o:

1. odvody za trvalé nebo dočasné odnětí zemědělské a lesní půdy, které mají podle nové rozpočtové skladby charakter daně placené jinému veřejnému rozpočtu a zařadí se na položku 5361,
2. příspěvky na úhrady tzv. účelně vynaložených výdajů některých dodavatelů podle zvláštních předpisů. Jedná se zejména o příspěvky na vybudování elektrických přípojek apod. Těmito výdaji nepořizujeme přímo investiční majetek (přípojka zůstává majetkem dodavateléské firmy). Tyto výdaje se zařadí proto na položku 5192,
3. veškeré úroky z investičních úvěrů (i do doby uvedení pořizované investice do užívání).
4. Kromě výdajů uvedených v bodě 2 se za investiční výdaje považují veškeré výdaje související s pořízením majetku vyjma těch, které definuje účtová osnova a postupy účtování platné pro rok 1997 (čl. VII., odst. 2, v účtové třídě 0 - Investiční majetek), že součástí pořizovací ceny majetku nikdy nejsou (např. smluvní pokuty, úroky z prodlení, výdaje na biologickou rekultivaci). Mezi investiční výdaje tak patří mimo jiné i např. přepravní výdaje, výdaje za další související služby spojené s pořízením investičního majetku, inženýrskou činnost, včetně např. výdajů souvisejících s výběrovým řízením, výdaje na demolice, jsou-li součástí nové výstavby, výdaje za pronájem pozemků na zařízení staveniště apod., a zařadí se na položku odpovídající povaze pořizované investice (budovy, dopravní prostředky, stroje a zařízení apod.). Mezi tyto platby za služby patří i úhrada z tzv. mandátních smluv, kdy se organizace nechá zastupovat ve stavebním řízení nebo ve výkonu stavebního dozoru (do doby uvedení investice do užívání), proto i tyto výdaje mají být zařazeny jako investiční (zpravidla na položku 6121). Jelikož ve Finančním zpravodaji č. 1/97 v Pokynu č. 1/97 byly mylně jako příklad uvedeny platby za tyto služby v oblasti stavebního řízení apod. mezi neinvestičními výdaji, tímto je provedena oprava zmíněného nesprávného ustanovení Pokynu č. 1/97. Organizace, které postupovaly podle původního výkladu a zařadily tyto výdaje na položku 5166, je z této položky odepíše a zařadí na příslušnou položku seskupení položek 61 (nejčastěji na položku 6121).
5. Úhrada projektové dokumentace související s pořizováním hmotného investičního majetku, je-li její cena oddělitelná od investice samotné se zařadí na položku 6126, bez ohledu na pořizovací cenu této dokumentace, neboť jde o výdaj související s pořízením hmotného investičního majetku, který je pouze samostatně uváděn. Za projektovou dokumentaci se ve smyslu rozpočtové skladby považuje dokumentace k návrhu na vydání územního rozhodnutí, k žádosti o stavební povolení a skutečného provedení stavby.
6. Výdaje na pořízení dokumentů charakteru studií, záměrů, programů nebo zvláštních práv před samotným zpracováním projektové dokumentace ve smyslu bodu 4, kteřé mají potenciální souvislost s budoucím pořizováním hmotného investičního majetku a jejichž pořizovací cena je v jednotlivém případě vyšší než 40 tis. Kč a doba použitelnosti předpokládaná v momentě pořízení v účetní jednotce vyšší než jeden rok, se zařadí jako nehmotný investiční majetek do podseskupení 611. Jedná-li se v tomto případě o nákup ocenitelných práv nebo výsledků výzkumné a obdobné činnosti (s nimiž nakupuje

- organizace i právo jejich dalšího prodeje jinému subjektu), zařídí se na položky 6112 nebo 6113, v jiném případě, tj. kdy organizace nakoupila tento majetek k využití jen pro vlastní použití bez práva a možnosti dalšího nakládání s ním (další odprodej), zařídí se na položku 6119. V případě, že nejsou splněny obě nutné podmínky pro zařazení ho investičního majetku (cena nad 40 tis. Kč a doba použitelnosti nad jeden rok), považují se výdaje na pořízení za nákup služeb a zařídí se na položku 5166.
7. Výdaje na projekty, které nemají souvislost s pořízením investičního majetku, ale mají charakter nákupu ocenitelného práva nebo výsledku výzkumné a obdobné činnosti (práva charakteru patentu nebo vynálezu), tj. v pořizovací ceně nad 40 tis. Kč v jednotlivém případě a s dobou použitelnosti nad jeden rok v účetní jednotce, se dle svého charakteru zařadí na odpovídající položku podseskupení 611.
 8. Výdaje na projekty, které nesouvisí s pořízením hmotného investičního majetku a nemají charakter nákupu ocenitelného práva nebo výsledku výzkumné a obdobné činnosti, se zařadí na položku 5166 jako služba charakteru studie, analýzy, apod., a to bez ohledu na pořizovací cenu. Výjimkou může být projekt na opravu, který se může zařadit přímo na položku 5171.
 9. Výdaje za nákup samotných pozemků, bez ohledu na to, zda jsou určeny pro výstavbu nebo jiné účely, se zařadí na položku 6130. Nakupuje-li se pozemek se stavbou nebo budovou, zařadí se cena stavby na položku 6121 a cena pozemku na položku 6130.
 10. Stroje, přístroje a zařízení, jsou-li movitými předměty se samostatným technickým určením, se zařadí na položku 6122. Na tuto položku se zařadí i v případě, že se hradí spolu s dodávkou stavebních prací, ale jejich cena je od nich oddělitelná.

Poznámka: Pro rok 1998 se uvažuje s upřesněním vymezení investičních výdajů ve vazbě na mezinárodní standardy a s důrazem na větší těsnost s účtovou osnovou a daňovými předpisy. Případné změny pro rok 1998 budou oznámeny během třetího čtvrtletí 1997.

5. Pokyn č. 6/97

přetištěno z Finančního zpravodaje č. 5/97

Pokyn č. 6/97
k použití některých ustanovení Opatření o rozpočtové skladbě,
vydaného pod č.j. MF ČR 111/27 947/1996 (dále jen „opatření“)

Referent: ing. Kinšt, tel. 2454 3204

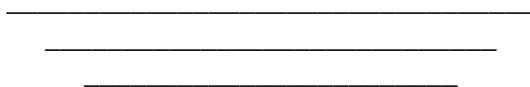
Č.j. 111/40 868/1997

K použití některých ustanovení opatření se vydává tento pokyn:

1. Podseskupení položek 512 - Povinné pojistné placené zaměstnavatelem se v roce 1997 použije jen pro úhrady pojistného hrazeného zaměstnavatelem na sociální zabezpečení a příspěvek na politiku zaměstnanosti (položka 5121), na zdravotní pojištění (položka 5122) a na refundace pojistného na sociální zabezpečení a státní politiku zaměstnanosti a zdravotní pojištění jiným zaměstnavatelům (položka 5129). Pojistné hrazené zaměstnavatelem podle vyhlášky MF č. 125/1993 Sb., kterou se stanoví podmínky a sazby zákonného pojištění odpovědnosti organizace za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání, ve znění pozdějších úprav, se v roce 1997 zařadí na položku 5163 - Služby peněžních ústavů.
2. K zapojování prostředků rezervních fondů ústředně řízených rozpočtových organizací do rozpočtového hospodaření: převod prostředků z rezervního fondu na vlastní příjmový účet (pro neinvestiční účely) se zařídí u rezervního fondu na položku 5345 - Neinvestiční převody vlastním rozpočtovým účtům a u příjmového účtu na položku 4133 - Převody z vlastních rezervních fondů. Převod prostředků na tzv. účet doplňkových zdrojů na investiční výstavbu vedený u zřizovatele (s bankovním předčíslem 4714) se zařídí u rezervního fondu rozpočtové organizace na položku 6331 - Investiční transfery státnímu rozpočtu a u účtu doplňkových zdrojů zřizovatele na položku 4133 - Převody z vlastních rezervních fondů.
3. Dotace poskytnuté úřady práce obcím zaměstnávajícím pracovníky provádějící veřejně prospěšné práce nebo absolventy na odborné praxi a na rekvalifikace se zařadí u úřadů práce na položku 5321, § 4220. Obce zařadí příjem těchto dotací na položku 4111 a výdaje na platy takto zaměstnaných pracovníků na příslušnou položku podseskupení 511 (pravděpodobně 5111 nebo 5112).
4. Úroky hrazené z přijatých úvěrů se zařadí na položku 5141 a paragraf odpovídající funkční povaze přijatého úvěru (jde-li o úvěr na výstavbu sportoviště - § 3419, na místní kanalizaci - § 2321, atd.). Jedná-li se o úvěr k zajištění zdrojů k akci týkající se samotného obecního úřadu, zařadí se na § 6171. Jedná-li se o úvěr obecné povahy (např. překlenovací úvěr při nedostatku zdrojů), použije se u obcí, okresních úřadů, státních finančních aktiv a kapitoly Všeobecná pokladní správa státního rozpočtu § 6310.
5. Přijaté úroky z půjček a nakoupených dluhopisů za účelem řízení likvidity, realizované dividendy a ztráty a zisky z nákupu a prodeje akcií zakoupených za účelem řízení likvidity (položky 2141, 2142 a 5149) se zařadí funkčně na kmenový paragraf rozpočtové organizace nebo státního fondu, u obcí, okresních úřadů a státních finančních aktiv na § 6310. Obdobný postup se použije pro kreditní úroky z vkladů na bankovních účtech (případně debetní úroky u kontokorentních typů účtů).
6. Realizované kursové zisky a ztráty (položky 2143 a 5142) vzniklé ze změny devizového kursu u vlastní činnosti organizace (nejčastěji z titulu nákupu a zpětného odprodeje valutových prostředků na zahraniční služební cesty pracovníků organizace) se zařadí vždy na kmenový paragraf organizace (tj. např. u obcí na § 6171). Realizované devizové zisky a ztráty vzniklé jen při prodeji deviz (přeměny z devizového účtu na korunový) z přepočtu hodnoty devizového kursu se u obcí, okresních úřadů a státních finančních aktiv zařadí na § 6310.
7. Úroky inkasované z poskytnutých půjček a dividendy plynoucí z nákupu akcií, v obojím případě realizovaných za účelem rozpočtové politiky, se zařadí na položku 2141, resp. 2142, a paragraf odpovídající funkční povaze poskytnuté půjčky (jde-li o úroky z poskytnuté půjčky na modernizaci bytového fondu - § 3612, jde-li o dividendy z akcií místního průmyslového podniku - § 2129). Příjmy z úroků z půjček poskytnutých za účelem

rozpočtové politiky, u kterých nelze tento účel specifikovat, se zařadí u obcí a okresních úřadů na § 6310.

8. Debetní zůstatky kontokorentních účtů vykázané k datu sestavení finančního výkazu se nepovažují za termínovaný závazek (netřídí se tudíž na položku 8113), ale jsou při sestavení finančního výkazu zahrnuty do změny stavu krátkodobých peněžních prostředků na bankovních účtech, tedy ovlivní hodnoty položky 8115 (přechod do debetního zůstatku bude zvyšovat její hodnotu). Teprve převod záporného zůstatku kontokorentního účtu (tj. jeho vynulování) na termínovaný závazek vůči bance se zařídí na položku 8113, příp. 8123. Odpovídajícím způsobem se změní hodnota položky 8115 (vynulování debetního zůstatku sníží její hodnotu).

6. Pokyn č. 7/97

zatřídění příspěvků v souvislosti s živelní pohromou

**Pokyn č. 7/97
k použití některých ustanovení Opatření o rozpočtové skladbě,
vydaného pod č.j. MF ČR 111/27947/1996 (dále jen „opatření“)**

Ref.: ing. Kinšt, tel. 57043204
ing. Kotrba, tel. 57042495

Č.j. 111/58 046/1997

1. K zatřídění příspěvků poskytovaných v souvislosti živelní pohromou:

- je-li příspěvek poskytován přímo na účet okresního úřadu v postižené oblasti, použijí poskytlující organizace položku 5323 - Neinvestiční transfery regionům, pokud je poskytován přímo na účet obce v postižené oblasti, použijí poskytlující organizace položku 5321 - Neinvestiční dotace obcím. Jsou-li poskytlujícími organizacemi okresní úřady nebo obce a transferují-li příspěvek obci nebo okresnímu úřadu mimo území jejich vlastního okresu, použijí zároveň záznamovou položku 026 - Dotace poskytnuté na území jiného okresu,
- je-li příspěvek poskytován obcemi na zvláštní účet cizích prostředků okresního úřadu v místě jejich okresu (kde jsou prostředky za okres soustředěny) a poté najednou transferovány na účet okresního úřadu v postižené oblasti, použijí obce poskytlující příspěvky položku 5323 a záznamovou položku 026. Okresní úřad, který prostředky shromažďuje a poté odesílá okresnímu úřadu v postižené oblasti, rozpočtovou skladbu k účtu cizích prostředků nepoužije (viz § 2, odst. 3, písm. c) opatření),
- je-li příspěvek poskytován na zvláštní účet Státního fondu životního prostředí číslo 1023001/0710, doporučený vládou, zařídí se na položku 5229 - Neinvestiční transfery neziskovým a podobným organizacím j.n.,

- je-li příspěvek poskytován na účet Českého červeného kříže číslo 10030-7334-011/0100, VS 300, zařídí se na položku 5222 - Neinvestiční dotace občanským sdružením,
 - je-li příspěvek poskytován na účet jakékoliv nadace, zařídí se na položku 5229,
 - z hlediska funkčního třídění se použije § 5229 - Záležitosti nouzových opatření j.n., pokud je pomoc poskytována obecně jako příspěvek na opatření k řešení následků povodní (na majetku soukromém i obecním), příp. § 4343 - Sociální pomoc osobám v souvislosti s živelní pohromou nebo požárem, je-li tato pomoc určena pro pomoc osobám postiženým pohromou. Tento paragraf se použije vždy pro příspěvky poskytované prostřednictvím nadací a Českého červeného kříže.
2. K zařídění příspěvků přijímaných v souvislosti s živelní pohromou:
- přijímající obec nebo okresní úřad zařídí příspěvky od jiných obcí nebo okresních úřadů na položky 4121 - Neinvestiční přijaté dotace od obcí nebo 4122 - Neinvestiční přijaté dotace od regionů. Je-li přijat příspěvek od obce nebo okresního úřadu z území jiného okresu, použije zároveň záznamovou položku 024 - Dotace přijaté z území jiného okresu,
 - přijetí prostředků od fyzických nebo právnických osob se zařídí na položku 2321 - Přijaté neinvestiční dary, s §§ 5229 nebo 4343,
 - příspěvky přijaté ze zahraničí se zařídí podle typu poskytovatele na některou z položek podseskupení 415.
3. Dotace do rezervních fondů poskytované ústředně řízeným rozpočtovým organizacím v rámci finančního vypořádání předchozího roku zařídí rozpočtová organizace u svého rezervního fondu na položku 4111 - Neinvestiční přijaté dotace ze státního rozpočtu.

7. Dotace na investice ze státního rozpočtu pro rozpočtové a příspěvkové organizace
 čj.: 127/51 180/1997 - ref. ing. R. Kotrba, ing. Eminger, ing. Prokúpková

Dotace na investice poskytovaná ze státního rozpočtu příspěvkové organizaci by měla **procházet rozpočtem** okresního úřadu, města nebo obce. Protože se jedná o čerpání prostředků ze státního rozpočtu, použijí okresní úřady, města a velké obce ke sledování tohoto čerpání účet 233 - Čerpací investiční účet rozpočtových organizací, obdobně jako ústředně řízená rozpočtová organizace.

Čerpání dotace ze státního rozpočtu na investice se uskutečňuje na základě **otevřeného limitu na investiční výdaje**.

O otevření investičního limitu účtuje OkÚ, město, obec **na vrub účtu 221 - Limity investičních výdajů a ve prospěch účtu 211 - Financování výdajů rozpočtových organizací**.

Na základě otevřených limitů výdajů banka (Česká spořitelna, a.s.) uvolňuje finanční prostředky na úhradu investičních výdajů z účtu 233.

Okresní úřad zjistí podle informací banky, jaké bylo čerpání prostředků na investiční výdaje a na základě tohoto zjištění vyúčtuje přijetí účelové dotace ze SR prostřednictvím OkÚ, města, obce na vrub účtu 233 - Čerpací investiční účet rozpočtových organizací, položka rozpočtové skladby 4211 - Investiční přijaté dotace ze státního rozpočtu a ve prospěch účtu 211 - Financování výdajů rozpočtových organizací.

Zároveň o úhradě faktury ze subvenčního čerpacího investičního účtu na základě předloženého bankovního výpisu (nebo informace podřízené PO) účtuje okres, město, obec na vrub účtu 213 - Poskytnuté dotace příspěvkovým organizacím a na hospodářskou činnost a ve prospěch účtu 233 - Čerpací investiční účet rozpočtových organizací, položka rozpočtové skladby 6350 - Investiční transfery příspěvkovým organizacím.

Prostředky čerpané z čerpacích účtů státního rozpočtu jako subvence na investice (účet 233) se zahrnou do příjmů a výdajů rozpočtového hospodaření OkÚ, města, obce ve výši proinvestovaných finančních prostředků zápisem na vrub účtu 218 - Zúčtování rozpočtových výdajů okresních úřadů a obcí a ve prospěch účtu 217 - zúčtování rozpočtových příjmů okresních úřadů a obcí.

Schematický postup účtování v OkÚ, městě, obci:

	MD	Dal
1. Otevření limitu investičních výdajů	221	211
2. Čerpání prostředků podle informace banky (resp. PO) pol. RS 4211	233	211
3. Úhrada faktury ze subvenčního čerpacího investičního účtu položka RS 6350	213	233
4. Koncem měsíce vyúčtování úhrnu subvencovaných investičních výdajů	218	217

Podřízená příspěvková organizace účtuje o čerpání investičních výdajů na vrub účtu 241 AÚ resp. 243 -Běžné účty prostředků finančních fondů a ve prospěch účtu 916 - Fond reprodukce investičního majetku, zpravidla při úhradě faktury a na základě bankovního výpisu.

Schematický postup účtování v **podřízené příspěvkové organizaci**:

	MD	Dal
1. Předpis investiční faktury	042	321
2. Poskytnutí prostředků dotace v proinvestované výši (bankovní výpis)	241 AÚ (243)	916
3. Úhrada faktury ze subvenčního čerpacího účtu	321	243

4.	Proučtování zdrojů financování	916	901
5.	Zařazení dokončené investice	02X	042

Dokončená investice bude po dokončení zahrnuta do majetku příspěvkové organizace a nadále se bude odepisovat podle stanoveného odpisového plánu.

Pro případ, kdy příjemcem limitu je **rozpočtová organizace** řízená okresním úřadem nebo obcí doporučujeme tento postup:

Stanovený limit investičních výdajů zaúčtuje **okresní úřad, který by měl být informován** o tom, že Ministerstvo financí poskytlo limit rozpočtové organizaci, přímo.

Okresní úřad zaúčtuje limit na vrub účtu 221 - Limity investičních výdajů a ve prospěch účtu 211 - Financování výdajů rozpočtových organizací. Současně okresní úřad zaúčtuje odevzdání limitu podřízené rozpočtové organizaci **zápisem na opačných stranách uvedených účtů.**

Koncem měsíce zaúčtuje okresní úřad **na základě hlášení** rozpočtové organizace (event. Peněžního ústavu) částku subvencovaných investičních výdajů na základě skutečného čerpání z účtu 233 zápisem na vrub účtu 218 - Zúčtování rozpočtových výdajů okresních úřadů a obcí a ve prospěch účtu 217 - Zúčtování rozpočtových příjmů okresních úřadů a obcí.

Rozpočtová (podřízená) organizace zaúčtuje příjem převzatého limitu na vrub účtu 221 - Limity investičních výdajů a ve prospěch účtu 211 - Financování výdajů rozpočtových organizací.

Čerpání investičních prostředků uskutečněné na základě otevřeného limitu účtuje rozpočtová organizace ve prospěch účtu 233 - Čerpací investiční účet rozpočtových organizací (seskupení položek rozpočtové skladby 61- Investiční výdaje) a na vrub účtu 321 - Dodavatelé. Rozpočtová organizace dále vyúčtuje příjem subvence ve výši jejího čerpání na vrub účtu 233, položka rozpočtové skladby 4211 - Investiční přijatá dotace ze státního rozpočtu a ve prospěch účtu 211.

Ve výši čerpání investičních prostředků se vyúčtuje tvorba fondu investičního majetku zápisem na vrub účtu 211 a ve prospěch účtu 901 - Fond investičního majetku. Zařazení investičního majetku do používání se vyúčtuje na vrub příslušného účtu v účtové skupině 02 a ve prospěch účtu 042 - Pořízení hmotných investic.

8. Postup při vracení prostředků za nesprávně vyplacené dávky.

č.j.: 373/27 590/1997 - ref. Ing. Petrová

Řada okresních úřadů se na nás obrací s žádostí o vysvětlení, jak postupovat při vracení nesprávně vyplacených dávek sociální péče nebo dávek státní sociální podpory. Také při vyřizování žádostí o prominutí penále za neoprávněně čerpané prostředky státního rozpočtu se setkáváme s tím, že ne vždy jsou správně aplikovány předpisy o finančním hospodaření s rozpočtovými prostředky, a tudíž je i nesprávně posouzeno použití prostředků státního rozpočtu.

Tento materiál není závazným výkladem obecně platných legislativních norem, tj. předpisů o hospodaření s rozpočtovými prostředky a předpisů z oblasti sociální legislativy, je pouze návodem, jak v rámci těchto předpisů postupovat v oblasti dávek sociální péče a dávek státní sociální podpory. Jeho zpracování bylo konzultováno a odsouhlaseno legislativním odborem Ministerstva práce a sociálních věcí.

A. Vymezení okruhu řešené problematiky:

- * z hlediska věcného se výklad týká dávek sociální péče a dávek státní sociální podpory,
- * z hlediska časového se týká dávek nesprávně vyplacených v minulých letech i v běžném rozpočtovém roce. Platí přitom obecná zásada, že vratky finančních prostředků čerpaných v běžném rozpočtovém roce se přijímají minusem do výdajů, vratky finančních prostředků čerpaných v minulých letech se přijímají plusem do příjmů. Tato zásada se týká jak státního rozpočtu, tak i rozpočtů okresních úřadů a dalších veřejných fondů. Odvod prostředků za neoprávněně čerpané dávky a penále placené podle § 30 rozpočtových pravidel se zahrnují **vždy** do příjmů, minusem do výdajů se neúčtují nikdy.

B. Předpoklady, ze kterých se odvozuje postup vracení prostředků do státního rozpočtu

I. Finanční zajištění výplaty obou skupin dávek:

- dávky sociální péče jsou financovány z prostředků státního rozpočtu prostřednictvím účelové dotace, která je součástí rozpočtů okresních úřadů, rozpočtů magistrátů měst Praha, Brno, Plzeň, Ostrava (dále jen okresní úřady) a zprostředkovaně i pověřených obcí (sledované pod účelovým znakem 72),

- dávky státní sociální podpory jsou také financovány z prostředků státního rozpočtu, ale nejsou převáděny přímo do rozpočtů okresních úřadů a od 1.1.1997 nejsou ani vykazovány ve skutečném čerpání okresních úřadů. Jedná se o tzv. **státní výdaj ústředně spravovaný**; okresní úřad vykazuje ministerstvu financí čerpání těchto prostředků měsíčně na výkaze Fin-Soc (viz opatření MF ve Finančním zpravodaji č.1/1997). V tomto případě jsou tedy dávky státní sociální podpory financovány přímo z čerpacích účtů státního rozpočtu u ČNB s předčíslem 86-, které jsou pro jednotlivé okresní úřady otevřeny na základě zmocnění ministra financí, daného přednostům okresních úřadů. Okresní úřad o těchto dávkách neúčtuje ve svém hospodaření, ale orgán státní sociální podpory na jednotlivých okresních úřadech samozřejmě musí vést o čerpání těchto prostředků evidenci. Ministerstvo financí nepředepisuje okresním úřadům rozsah, ani způsob evidence o dávkách státní sociální podpory, ale okresní úřad jako orgán státní správy musí zajistit evidenci o dávkách státní sociální podpory tak, aby nakládání s prostředky státního rozpočtu bylo v souladu s rozpočtovými pravidly. Dle našeho názoru musí minimálně vést

evidenci o výplatě jednotlivých dávek státní sociální podpory a o pohledávkách za dlužníky na dávkách státní sociální podpory a o vratkách těchto pohledávek.

II. Důvody, které mohou vést k nesprávné výplatě dávek a případy, kdy nesprávná výplata dávek představuje neoprávněně použité prostředky státního rozpočtu ve smyslu § 30 rozpočtových pravidel

Mohou nastat zhruba tyto situace:

1) Orgán státní správy nebo obec rozhodnou o použití prostředků státního rozpočtu účelově určených na dávky k profinancování jiného účelu, než k finančnímu krytí výplaty dávek podle platné sociální legislativy. V těchto případech se jednoznačně jedná o neoprávněně použité prostředky státního rozpočtu ve smyslu § 30 rozpočtových pravidel se všemi důsledky, tedy povinnosti onoho orgánu, který o neoprávněném užití prostředků rozhodl, vrátit tyto prostředky do státního rozpočtu, včetně zaplacení příslušného penále. Z praxe víme, že většinou se těchto chyb dopouštějí obce, které použijí prostředky státního rozpočtu účelově vázané na dávky na jiné sociální aktivity, než k profinancování dávek (konají i v dobré víře).

2) Prostředky státního rozpočtu sice byly použity na výplatu některé z dávek sociální péče nebo státní sociální podpory podle platné sociální legislativy, ale **dávka byla vyplacena v nesprávné výši, nebo byla vyplacena neoprávněně**. Taková situace může vzniknout:

- a) zaviněním zaměstnance orgánu, který o dávce rozhoduje a vyplácí ji, tedy skutečně nesprávným rozhodnutím tohoto orgánu, provedeným na základě správných podkladů předaných mu oprávněnou osobou. Patří sem i případy, kdy k přeplatku dávky došlo s vědomím orgánu rozhodujícího o dávce již při přiznání dávky (např. určité skutečnosti byly žadatelem doloženy jen na určitou dobu a přesto byla přiznána dávka státní sociální podpory na dobu delší, nebo dávka sociální péče byla přiznána na dobu neurčitou a po uplynutí doby, na kterou byly rozhodné skutečnosti doloženy, si orgán nevyžádal předložení nových podkladů apod.). V tomto případě se také jedná o neoprávněně čerpání prostředků státního rozpočtu.
- b) zaviněním oprávněné osoby - příjemce dávky, který poskytl neúplné nebo nesprávné údaje orgánu státní správy, a proto byla dávka stanovena a vyplácena v nesprávné výši, nebo příjemce neoznámil změnu rozhodných skutečností pro nárok na výplatu dávek. Orgán sociální podpory nebo sociální péče, který nakládá předepsaným způsobem s prostředky státního rozpočtu, nic nezavinil, ani nezanedbal. Na tyto případy proto není možno použít § 30 rozpočtových pravidel a hodnotit toto jednání jako neoprávněně použité prostředky státního rozpočtu. V případě, že oprávněná osoba úmyslně vylákala prostředky se záměrem obohatit se, jde o její zavinění s klasifikací přestupek nebo podvod. V případě neúmyslného zavinění je třeba postupovat dle § 62 zákona o státní sociální podpoře, nebo § 106 zákona o sociálním zabezpečení.
- c) zaviněním státních orgánů, dalších právnických osob a fyzických osob, které mají ze zákona povinnost potvrzovat určité náležitosti potřebné pro stanovení nároku na dávku nebo její výši. Zejména jde o potvrzování příjmů finančními úřady a zaměstnavateli, Českou správou sociálního zabezpečení a jejími okresními správami,

úřady práce, a podobně. Orgán sociální podpory nebo sociální péče, který nakládá předepsaným způsobem s prostředky státního rozpočtu ani v tomto případě nic nezavinil, ani nezanedbal a také na tyto případy není možno použít § 30 rozpočtových pravidel a hodnotit toto jednání jako neoprávněné použití prostředků státního rozpočtu. Jestliže k nim dojde na státním orgánu, lze důsledky takového chování řešit jako porušení pracovních povinností, tedy personálně nebo platově. Zaviní-li přeplatek na dávce další právnická nebo fyzická osoba, nelze ve vztahu k oprávněné osobě postupovat podle § 62 zákona o státní sociální podpoře, tj. nelze dávku od občana vymáhat zpět.

- 3) Jako neoprávněné čerpání prostředků státního rozpočtu mohou být rovněž hodnoceny případy, kdy orgán přiznal a vyplácel dávku v nesprávné výši nikoliv svým špatným rozhodnutím, ale zaviněním oprávněné osoby nebo jiné právnické nebo fyzické osoby (případ 2b a 2c), ale dlouhodobě neprováděl kontrolu správnosti vynakládaných prostředků státního rozpočtu a tudíž chybu neobjevil.

C. Vracení prostředků do státního rozpočtu v případech zjištění nesprávné výplaty dávek.

Postup při vracení finančních prostředků do státního rozpočtu za nesprávně vyplacené dávky sociální péče i státní sociální podpory je odvislý právě od toho, jak je tato nesprávná výplata dávky kvalifikována, tedy dle

shrnutí k bodu B II - o neoprávněné čerpání prostředků státního rozpočtu ve smyslu § 30 rozpočtových pravidel se jedná v případě ad B II/1, B II/2a, popř. B II/3. V ostatních případech (B II/2b, B II/2c), není možno použít § 30 rozpočtových pravidel a hodnotit nesprávnou výplatu dávek jako neoprávněné použití prostředků státního rozpočtu.

Postup vracení pro případy neoprávněného čerpání prostředků státního rozpočtu (BII/1, BII/2a a BII/3)

Správa neoprávněně použitých nebo zadržovaných prostředků státního rozpočtu je procesně upravena zákonem č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů. Po zjištění neoprávněného čerpání prostředků (ať již samokontrolou, nebo jiným kontrolním orgánem) je třeba, aby okresní úřad, pověřená obec nebo obec v samostatné působnosti nahlásili tuto skutečnost na místně příslušný finanční úřad, který postupuje v souladu s citovaným zákonem. Finanční úřad při rozhodování o odvodu (vrácení neoprávněně vyplacených dávek) a při rozhodování o uložení penále hodnotí důkazy, proto je nutné, aby ohlášení okresního úřadu nebo obce tyto důkazy, např. čísla příslušných kontrolovaných dokladů, obsahovala. Stanovení konkrétního postupu ohlašování, tedy kdo bude případy neoprávněného čerpání prostředků státního rozpočtu oznamovat příslušnému finančnímu úřadu je plně v kompetenci okresních úřadů, jak tuto ohlašovací povinnost zajistí. Tento postup musí být uplatňován v případech zjištění neoprávněného čerpání prostředků státního rozpočtu v minulých letech i v běžném rozpočtovém roce. Místně příslušný finanční úřad po nahlášení neoprávněného čerpání prostředků státního rozpočtu a po jeho prověření vydá rozhodnutí o odvodu prostředků do státního rozpočtu, včetně vyměření penále za neoprávněné čerpání prostředků státního rozpočtu. Finanční úřad ve svém platebním výměru zároveň uvede číslo účtu, kam má okresní úřad, popřípadě pověřená obec tyto prostředky odvést. Pokud je hodnocena nesprávná výplata dávky

jako neoprávněné čerpání prostředků státního rozpočtu je povinností orgánu rozhodujícího o dávce uplatnit náhradu škody **podle zákoníku práce vůči zaměstnanci**, který toto neoprávněné čerpání prostředků ze státního rozpočtu zavinil. Pokud se jedná o nesprávnou výplatu dávky zaviněnou orgánem, který o dávce rozhoduje stanovenou na základě správných údajů žadatele (II/2a), pak **ve vztahu k oprávněné osobě** je třeba postupovat podle § 106 a 107 zákona o sociálním zabezpečení. V každém jednotlivém případě je nezbytné posoudit, jestli příjemce věděl, nebo musel předpokládat, že peníze dostal neprávem, tj. nebyl v dobré víře. Tento postup však není upraven v zákoně o státní sociální podpoře.

Postup pro případy kdy nesprávná výplata dávek není neoprávněným čerpáním prostředků státního rozpočtu (BII/2b a BII/2c) :

1) nesprávná výplata dávky zaviněná příjemcem dávky (ad II/2b)

U dávek sociální péče (ÚZ 72) příslušný okresní úřad nebo pověřená obec postupuje podle § 106,107, zákona č.100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů. U dávek státní sociální podpory postupují okresní úřady podle § 61 a 62 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů. Konkrétně tedy orgán, který rozhodoval o přiznání dávky, rozhodne také o povinnosti příjemce dávku sociální péče nebo státní sociální podpory vrátit. Přitom částky příjemcem neprávem přijaté mohou být sráženy též z běžně vyplácené nebo později přiznané dávky, nebo ze mzdy oprávněného. Tyto dlužné finanční prostředky se stávají **pohledávkou státu** a okresní úřad jako orgán státní správy musí s těmito prostředky nakládat jako s majetkem státu, tedy řádně je evidovat a vymáhat jejich zaplacení. Právo hospodaření s majetkem (tedy i s pohledávkami) státu se řídí dosavadními předpisy, tedy ustanoveními § 64, 65, 72 až 74 b) hospodářského zákoníku a vyhláškou FMF č. 119/1988 Sb., o hospodaření s národním majetkem, ve znění pozdějších předpisů. Ve třetí části této vyhlášky pak je řešeno povolování splátek a odkladu placení, prominutí dluhu, prozatímní upuštění od vymáhání pohledávky státu a trvalé upuštění od vymáhání pohledávky státu. Důvodem k vyvedení pohledávky z účetnictví může být zánik pohledávky faktickou úhradou, prominutí pohledávky ve smyslu § 18 citované vyhlášky, trvalé upuštění od vymáhání pohledávky státem ve smyslu § 20 citované vyhlášky. Okresní úřad tedy může od vymáhání pohledávky upustit, nebo ji prominout za podmínek stanovených citovanou vyhláškou. Takové nakládání s pohledávkami státu musí mít písemnou formu, v případě vyšší pohledávky než 250.000,- Kč je třeba souhlasu ministerstva financí.

Další postup pro vymáhání pohledávek státu je rozdílný pro dávky sociální péče a dávky státní sociální podpory.

1a) Pro dávky sociální péče platí tento postup:

Následně po tom, když okresní úřad od občana vymůže zpět neprávem přijaté prostředky a občan je vrátí na účet okresního úřadu (popřípadě pověřené obce), vrací je okresní úřad (popřípadě pověřená obec) zpět do státního rozpočtu a to v případě dávek nesprávně vyplacených v minulých letech v obdobném režimu jako vymožené výživné, tedy průběžně jednou za měsíc v té výši, jak občané finanční prostředky vrátí a jak naběhnou na účet okresního úřadu (pověřené obce). Tyto prostředky se vrací na účet státního rozpočtu č. 772-5921-001/0710. Avízo k těmto vráceným finančním prostředkům se posílá na MF ČR, odd. 202 - pokladního plnění státního

rozpočtu. Z hlediska účetního se v případě vrácení prostředků z minulých let pohledávky tohoto druhu účtují na vrub účtu 315 - Pohledávky za rozpočtové příjmy a ve prospěch účtu 215 - Vyúčtování rozpočtových příjmů z běžné činnosti. V tomto účtování o předpisu pohledávky není vztah na rozpočtovou skladbu žádný. Ten nastane až v případě úhrady pohledávky, kdy příjem úhrady se účtuje na vrub účtu 235 - Příjmový účet rozpočtových organizací a ve prospěch účtu 315 - Pohledávky za rozpočtovými příjmy. Vlastní vrácení peněžních prostředků do státního rozpočtu se účtuje na vrub účtu 215 - Vyúčtování rozpočtových příjmů z běžné činnosti RO a ve prospěch účtu 235 - Příjmový účet rozpočtových organizací. V případě vrácení prostředků za nesprávně vyplacené dávky v běžném rozpočtovém roce se tyto prostředky vracejí na výdajový účet, protože se jedná o kompenzaci předchozího nesprávného výdaje. Tyto případy účtují na vrub účtu 234 - Čerpací neinvestiční účet rozpočtových organizací nebo na vrub účtu 232 - Vkladový výdajový účet RO, podle toho z kterého účtu byly finanční prostředky čerpány a ve prospěch účtu 400 - Náklady rozpočtových organizací.

1b) Postup pro dávky státní sociální podpory

Výdaje na státní sociální podporu jsou přímými výdaji ústředního státního rozpočtu, neprocházejí účetnictvím o hospodaření okresních úřadů. Průběh a výše čerpání účtu státního rozpočtu pro státní sociální podporu jsou sledovány na výkazu Fin-Soc na základě podkladů zpracovaných pracovištěm státní sociální podpory OkÚ. Pokud se v účetnictví okresního úřadu neúčtuje o příjmech a výdajích na dávky státní sociální podpory a tedy neprocházejí hospodařením okresního úřadu nemohou ani pohledávky státu za občany, z titulu nesprávně vyplacených dávek z viny občana procházet účetnictvím okresního úřadu. Příslušná pracoviště státní sociální podpory však musí vést samostatnou evidenci o vyplacených i vrácených dávkách a tudíž také o pohledávkách za občany a zajistit vymáhání těchto pohledávek a jejich vrácení do státního rozpočtu zpět na příslušný čerpací účet s předčíslem 86- a to okamžitě jak je od občanů vymůžou.

2) Nesprávná výplata dávky zaviněním další právnické nebo fyzické osoby (případ II/c)

Ve vztahu k občanovi, jako k oprávněné osobě, není tato situace řešena. V každém jednotlivém případě je nezbytné posoudit, jestli příjemce věděl, nebo musel předpokládat, že peníze dostal neprávem, tj. nebyl v dobré víře. U dávek státní sociální podpory však v tomto případě nelze přeplatek vymáhat podle § 62 zákona o státní sociální podpoře, protože se uvedené ustanovení týká pouze příjemce dávky, jenž nesplnil svou povinnost. V případech, že **nesprávně vyplacená dávka není právně vymahatelná**, občan ji dobrovolně nevrátí a tedy v žádném případě nebude vrácena zpět do státního rozpočtu, zůstávají prostředky vydané na tyto dávky dále jako výdaj státního rozpočtu. Pokud však občan (příjemce) dávku na účet okresního úřadu nebo pověřené obce dobrovolně vrátí, pak způsob jejího odvedení zpět do státního rozpočtu je stejný jak je uvedeno výše v bodě 1). Vrácení dávek do státního rozpočtu nesprávně vyplacených z důvodu zavinění nějaké právnické nebo fyzické osoby není řešeno v zákoně o státní sociální podpoře přímo řešeno. V této situaci je však vhodné využít institut pokut, které jsou také příjmem státního rozpočtu.

Poznámka k postupu v případě uložených pokut právnickým nebo fyzickým osobám ve smyslu § 65 zákona o státní sociální podpoře : tyto pokuty může uložit MPSV ČR,

nebo okresní (mag.) úřad. Vybírá a vymáhá je vždy ten orgán, který je uložil a jsou vždy příjmem státního rozpočtu. Podrobnější vysvětlení konkrétního postupu při vracení těchto pokut státnímu rozpočtu bude předmětem samostatného sdělení Ministerstva financí.

9. Zařazení výdajů vzniklých okresním úřadům v souvislosti se studiem jejich zaměstnanců, pokud podle platné právní úpravy přicházejí v úvahu jako výdaje hrazené z rozpočtu OkÚ
čj.: I/s-MS-805/1997 - ref. ing. Šlajsová - CSÚ MV ČR

Poskytování úlev zaměstnancům OkÚ studujícím při zaměstnání za účelem zvýšení (dosažení kvalifikace) upravuje vyhláška Ministerstva školství č. 140/1968 Sb., o pracovních úlevách a hospodářském zabezpečení studujících při zaměstnání, ve znění pozdějších úprav. Vyhláška stanoví rozsah poskytovaného pracovního volna pro jednotlivé formy studia, určuje, ve kterých případech je za dobu pracovního volna poskytována náhrada mzdy a upravuje případné poskytnutí studijního příspěvku.

Podle rozpočtové skladby platné do 31. 12. 1996 zařazovaly OkÚ takto vzniklé výdaje na § 6102, položku 5601 - Mzdy, pokud byla zaměstnanci poskytnuta náhrada mzdy a na položku 5702 - Stipendia a studijní příspěvky, pokud mu byl zaměstnavatelem (v případech stanovených vyhláškou) poskytnut studijní příspěvek.

Nová rozpočtová skladba umožňuje sledování těchto výdajů z hlediska funkčního na § 6172 - Činnost regionální správy, položce 5111 - Platy zaměstnanců, pokud jde o náhradu mzdy a na položce 5491 - Stipendia studentům a aspirantům, pokud jde o studijní příspěvek. Poskytnuté náhrady mzdy se zahrnují do limitu osobních výdajů zaměstnanců OkÚ, poskytnutý studijní příspěvek do výdajů věcných.

Poskytovat pracovní úlevy a hmotné zabezpečení ve smyslu uvedené právní normy však není povinností zaměstnavatele, jde pouze o možnost takto postupovat. Podmínkou však vždy je, aby studium zaměstnance bylo v souladu s potřebou zaměstnavatele. Účast na školení a studiu při zaměstnání za účelem prohloubení kvalifikace k výkonu práce sjednané v pracovní smlouvě (§ 141a) je výkonem práce, za který přísluší zaměstnanci plat.

10. Ocenění ostatní plochy - staveniště

čj.: 162/7 676/83/97 - ref. ing. Rejfek, CSc.

Pozemky, které stavební úřad určil vydaným územním rozhodnutím k zastavění, se ve smyslu § 6 vyhlášky FMTIR č. 85/1976 Sb., o podrobnější úpravě územního řízení a stavebním řádu, ve znění vyhlášky FMTIR č. 155/1980 Sb. a vyhlášky FVŽP, MŽP ČR a SKŽP č. 378/1992

Sb., klasifikují jako pozemky stavební, které se v katastru nemovitostí evidují jako ostatní plocha - staveniště a podle platného cenového předpisu - vyhlášky MF č. 178/1994 Sb., o oceňování staveb, pozemků a trvalých porostů, ve znění vyhlášky č. 295/1995 Sb. - se v souladu s jeho ust. § 2 odst. 8 písm. a) oceňují podle § 23 odst. 1 a tab. č. 1 příl. č. 15, a to bez ohledu na skutečnost, zda takový pozemek je dosud užíván ke svému původnímu účelu užití nebo zda jsou na něm prováděny zemní práce pro výstavbu inženýrských sítí či se na něm již vyskytují stavby v různém stupni rozpracovanosti před kolaudačním řízením.

11. Oprava

k čj.: 283/63 136/1996 - ref. ing. R. Kotrba

Ve Zprávách č. 4/97 pod bodem 6 jsme zveřejnili článek o návratné finanční výpomoci na opravy a modernizaci bytového fondu. Celá agenda k této problematice přešla od 1. ledna 1997 na Ministerstvo pro místní rozvoj. Finanční prostředky uvolňuje toto ministerstvo a bude provádět rovněž i finanční vypořádání takto poskytnutých prostředků. MMR rovněž upravilo původní zásady pro poskytování návratné finanční výpomoci („Program poskytování státních půjček na opravy a modernizaci bytového fondu pro rok 1997“). V tomto smyslu se proto upravuje čtvrtý a poslední odstavec článku.
